

Тема. Від творчого вчителя - до творчого учня

Мета: систематизувати теоретичні знання з теми «Творчий учитель»; визначити методи роботи, що впливають на підвищення творчого потенціалу педагогів; виявити, які вміння і здібності є сходинками до педагогічної творчості, які фактори сприяють розвитку творчої активності вчителів; з'ясувати умови, необхідні для того, щоб учитель розвивався творчо; сприяти удосконаленню фахової майстерності вчителів.

Обладнання: мультимедійна презентація, схеми

Епіграф: Діяльність учителя - це духовна творчість, в якій він - художник.

В. О. Сухомлинський

Етапи проведення «філософського столу»

I етап - інформаційний. Розгляд теоретичного питання

1. Виступ керівника МО, вчителя світової літератури О. В. Сметюх (з елементами загального обговорення)

Основні аспекти виступу:

- визначення поняття «творчість»;
- ознаки творчої діяльності учителя та учня;
- групи творчих педагогів;
- результати діагностики визначення рівня сформованості досвіду творчої педагогічної діяльності педагогів школи.

Тези виступу

«Педагогічна праця не творчою не буває і бути не може, бо неповторні діти, обставини, особистість самого вчителя, і будь-яке педагогічне рішення повинно виходити з цих завжди нестандартних факторів. Якщо ж дії людини, що працює з дітьми, не враховують цих особливостей, то її праця лежить уже за межею того, що називається словом «педагогіка» (М. М. Поташник).

Отже, педагогічна діяльність - це вияв постійного різнобічного творчого потенціалу. Творчість - це, насамперед, процес і результат творчої діяльності: культура, мистецтво, знання, праця, краса.

У психолого-педагогічній науці розрізняють як психологію, так і педагогіку творчості. Психологія творчості - це галузь знань, що вивчає творення людиною нового, оригінального, корисного в різних сферах діяльності. В центрі уваги вчених-психологів такі питання: структура творчості, шляхи, що ведуть до відкриття нового, пізнавальна роль інтуїції, уяви, передбачення і т. д.

Педагогіка творчості - наука про педагогічну систему двох взаємопов'язаних видів людської діяльності: педагогіки виховання та самовиховання особистості в різних видах діяльності і спілкування. Мета педагогіки творчості - формування творчої особистості, для якої характерна стійка спрямованість на творчість, творчий стиль в одному або кількох видах діяльності.

У роботах теоретиків і практиків педагогіки творчість розглядається і як процес, і як результат діяльності педагога і його вихованців. Педагогічна творчість має таку особливість: її змістом є творення людини, яке завжди неповторне, унікальне.

М. Поташник називає головні ознаки творчості:

- створення нового або суттєве вдосконалення відомого;
- оригінальність, неповторність продукту діяльності, її результатів;
- взаємозв'язок творчості і саморозвитку, самовдосконалення, тобто творча людина постійно працює над собою, над створенням нового.

Питання учасникам «філософського столу» для загального обговорення

Творчість і майстерність - одне і теж чи ні?

Висновок. Майстер - це працівник, який досконало володіє своєю професією, а майстерність, як правило, пов'язують з великим досвідом. Творчим може бути і молодий вчитель, ще не майстер.

За рівнем творчості педагогів можна розподілити на кілька груп:

- а) вчителі, які володіють набором стандартних прийомів, здатні створювати нове в рамках нескладної діяльності;
- б) педагоги, які прагнуть виробити нову систему методів в умовах більш складної діяльності;
- в) педагоги, що створюють систему навчальних технологій.

Творчий навчально-виховний процес вимагає від педагога злету його духовних і творчих сил, необхідних знань, умінь, а головне - бажання для здійснення творчої діяльності.

II етап - «філософський стіл» за методикою колективної думки

Завдання для груп

Перша творча група

1. Обговорити у групі питання:

Які вміння і здібності є сходинками до педагогічної творчості?

Які фактори сприяють розвитку творчої активності вчителів?

2. В оригінальній формі презентувати результати роботи групи.

Орієнтовне виконання завдання

Вміння спостерігати, аналізувати, узагальнювати, виділяти головне, передбачати, бачити проблеми: протиріччя, шукати шляхи їх вирішення; система дидактичних умінь тощо.

Здібності: гнучкість і нестандартність мислення; розвинене креативне, творче, аналітичне, логічне, критичне мислення; навички мислення високого рівня: (аналіз, синтез, оцінювання); здатність до комбінування, конструювання, реконструювання тощо.

Фактори: впровадження передового педагогічного досвіду, колективна робота над науково-методичною проблемою, самоосвіта, система стимулювання педагогічної праці; аналітичний підхід до визначення якості викладання, аналіз власної творчої діяльності; вивчення досвіду колег, читання фахової та наукової літератури; питання учнів, які аналізуються; спілкування з колегами, друзями, учнями тощо.

Друга творча група

1. Обговорити у групі питання:

Які умови потрібні для того, щоб учитель розвивався творчо?

Чи існують умови для творчого розвитку педагогів у школах? Якщо ні, то що для цього нам потрібно змінити?

2. В оригінальній формі презентувати результати роботи групи.

Орієнтовне виконання завдання

Умови: морально-психологічний клімат колективу, стимулювання до нестандартних рішень, матеріальна база, свобода критики, проведення дискусій, вплив особистості керівника, наявність вільного часу.

Щоб наш колектив розвивався творчо, в першу чергу потрібні: морально-психологічна підтримка творчих починань учителя колегами та адміністрацією, заохочення до творчості, створення матеріально-технічної бази для творчої діяльності педагога; наполеглива робота кожного над розвитком власного творчого потенціалу, загальної культури, фахової майстерності; постійне перебування у фаховому та особистісному русі, пошук шляхів професійного удосконалення; готовність до впровадження інновацій в навчально-виховному процесі; нетерпіння до проявів формалізму у своїй діяльності та роботі всього педагогічного колективу, фахова активність (участь у різних формах методичної роботи, у т. ч. дистанційних тренінгах, конкурсах, виставках, друк у фахових виданнях тощо).

Третя творча група

1. Обговорити у групі питання:

Які якості творчого педагога дають змогу виявити і розвинути творчий потенціал учня?

У чому полягає завдання педагога з розвитку творчості учнів?

2. В оригінальній формі презентувати результати роботи групи.

Орієнтовне виконання завдання

Якості: педагогічний такт, артистизм, вміння ставити несподівані питання, створювати проблемні ситуації; сприяння розвитку дитячої уяви, заохочення школярів до творчої діяльності; особистий приклад тощо.

Четверта творча група

1. Обговорити у групі питання:

Які форми методичної роботи забезпечують розвиток педагогічної творчості?

Які методи і прийоми сприяють розвитку творчого потенціалу школярів (приклади з практики)?

2. В оригінальній формі презентувати результати роботи групи.

Орієнтовне виконання завдання

Форми: творчі групи (проблемні, ініціативні та ін.); творчі звіти, психолого-педагогічні тренінги, зустрічі з педагогами-новаторами, творчими особистостями; розробка моделей, схем, рекомендацій щодо застосування інновацій на практиці тощо.

III етап. Практична частина

- Відвідування та обговорення уроку Р. В. Шинкарук.

- Виступи педагогів від творчих груп. Обговорення.

IV етап. Підбиття підсумків «філософського столу»